

Wymagania edukacyjne – język polski (klasy IV–VIII)

Dokument zawiera wymagania edukacyjne opracowane na podstawie podstawy programowej języka polskiego, z wykorzystaniem taksonomii Blooma oraz skali ocen 1–6.

Klasa IV

Obszar wymagań	1	2	3	4	5	6
Kształcenie literackie i kulturowe	Nie rozpoznaje podstawowych tekstów literackich. Nie wskazuje autora ani gatunku.	Rozpoznaje bohaterów w utworze, ale nie opisuje ich działań. Nie łączy postaci z wydarzeniami.	Wskazuje główną myśl utworu i wymienia bohaterów. Robi to w sposób ogólny i skrótowy.	Opisuje treść utworu i charakteryzuje głównych bohaterów. Używa prostych określeń i przykładów.	Wyjaśnia przesłanie prostego utworu literackiego. Odwołuje się do najważniejszych wydarzeń.	Interpretuje prosty tekst literacki, formułując własną opinię. Uzasadnia zdanie krótkim cytatem lub przykładem.
Kształcenie językowe	Nie stosuje zasad ortografii i gramatyki. Wypowiedzi są trudne do zrozumienia.	Stosuje zasady językowe w ograniczonym zakresie, popełniając liczne błędy. Nie kontroluje poprawności zapisu.	Buduje poprawne proste zdania w wypowiedziach. Stosuje elementarne reguły pisowni.	Stosuje podstawowe zasady ortografii i gramatyki w krótkich tekstach. Coraz częściej samodzielnie poprawia błędy.	Redaguje poprawne językowo wypowiedzi, dbając o estetykę zapisu. Unika najczęstszych pomyłek.	Tworzy poprawne językowo wypowiedzi, używając podstawowych środków stylistycznych. Wprowadza proste epitety i porównania.

Tworzenie wypowiedzi	Nie podejmuje prób wypowiedzi. Nie reaguje na polecenia dotyczące tworzenia tekstu.	Formułuje krótkie, niespójne wypowiedzi. Zdarzają się liczne urwane zdania.	Tworzy prostą wypowiedź ustną lub pisemną na zadany temat. Przedstawia najważniejsze informacje.	Buduje spójne wypowiedzi, zachowując poprawność językową. Wyodrębnia początek, rozwinięcie i zakończenie.	Rozwija wypowiedź, stosując środki językowe. Dodaje przykłady i proste uzasadnienia.	Konstruuje spójne i oryginalne wypowiedzi, dobierając formę do sytuacji komunikacyjnej. Uwzględnia odbiorcę i cel wypowiedzi.
Samokształcenie i postawy	Nie uczestniczy w działaniach związanych z nauką języka polskiego. Nie podejmuje prób samodzielnej pracy.	Uczestniczy w działaniach szkolnych w ograniczonym zakresie. Pracuje nieregularnie i po zachęcie.	Podejmuje systematycznie podstawowe zadania językowe. Realizuje polecenia zgodnie z instrukcją.	Poszukuje prostych informacji w dostępnych źródłach. Korzysta głównie z podręcznika i notatek.	Rozwija umiejętności czytelnicze i językowe. Czyta krótkie teksty i odpowiada na pytania.	Wykazuje ciekawość literaturą i językiem. Sięga po książki odpowiednie dla wieku.

Klasa V

Obszar wymagań	1	2	3	4	5	6
-----------------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Kształcenie literackie i kulturowe	Nie rozumie treści czytanych utworów. Nie porządkuje wydarzeń.	Rozpoznaje bohaterów, ale nie określa ich cech. Nie wyjaśnia motywacji postaci.	Opisuje głównych bohaterów i wydarzenia w utworze. Stosuje proste słownictwo i przykłady.	Charakteryzuje bohaterów i wskazuje podstawowe wartości w tekście. Ilustruje wnioski przykładami z utworu.	Analizuje wydarzenia i ich przyczyny w utworze. Łączy fakty i wskazuje związki przyczynowo-skutkowe.	Interpretuje tekst, wyrażając własną opinię. Uzasadnia stanowisko krótkim cytatem lub argumentem.
Kształcenie językowe	Nie zna podstawowych pojęć językowych. Nie posługuje się terminologią gramatyczną.	Zna proste zasady językowe, ale stosuje je niepoprawnie. Myli podstawowe reguły pisowni.	Stosuje podstawowe zasady w krótkich wypowiedziach. Samodzielnie poprawia część błędów.	Buduje poprawne zdania i stosuje ortografię. Unika najczęstszych błędów językowych.	Wzbogaca wypowiedzi o nowe słownictwo i struktury gramatyczne. Wprowadza synonimy i zdania złożone.	Stosuje język świadomie, dbając o poprawność i precyzję wypowiedzi. Dobiera słowa adekwatnie do treści.
Tworzenie wypowiedzi	Nie tworzy spójnych wypowiedzi. Nie łączy zdań w logiczną całość.	Formułuje krótkie wypowiedzi z licznymi błędami. Tekst bywa nieczytelny i niespójny.	Tworzy proste wypowiedzi ustne i pisemne. Odpowiada pełnymi zdaniami.	Buduje spójne wypowiedzi na różne tematy, dbając o poprawność językową. Wprowadza elementy opisu lub narracji.	Rozwija wypowiedzi, stosując środki językowe i stylistyczne. Dodaje szczegóły, przykłady i krótkie wnioski.	Tworzy samodzielne i twórcze wypowiedzi, dostosowując je do sytuacji komunikacyjnej. Uwzględnia cel i odbiorcę wypowiedzi.

Samokształcenie i postawy	Nie wykazuje aktywności w nauce. Nie wywiązuje się z zadań domowych.	Podejmuje zadania w sposób nieregularny. Wymaga stałej kontroli.	Realizuje podstawowe działania związane z nauką języka. Wykonuje polecenia terminowo.	Korzysta z różnych źródeł informacji. Sięga do słowników i encyklopedii.	Rozwija umiejętność krytycznego myślenia. Porównuje informacje z dwóch źródeł.	Aktywnie uczestniczy w kulturze i rozwija zainteresowania literackie. Dobiera lektury uzupełniające.
----------------------------------	--	--	---	--	--	--

Klasa VI

Obszar wymagań	1	2	3	4	5	6
Kształcenie literackie i kulturowe	Nie odczytuje sensu tekstu. Nie łączy treści z wnioskami.	Rozpoznaje treści powierzchownie. Wymienia elementy bez ich wyjaśnienia.	Opisuje wydarzenia i postacie w utworze. Uwzględnia role i relacje bohaterów.	Wskazuje motywy literackie i ich znaczenie. Łączy motyw z postawami bohaterów.	Analizuje wartości zawarte w utworze i ich wpływ na bohaterów. Wyciąga wnioski dotyczące decyzji postaci.	Interpretuje tekst, odnosząc go do własnych doświadczeń. Podaje krótkie analogie z życia.
Kształcenie językowe	Nie zna reguł językowych. Nie stosuje ich w praktyce.	Zna reguły, lecz stosuje je błędnie. Nie poprawia własnych pomyłek.	Stosuje poprawnie podstawowe zasady języka. Dbą o zapis i interpunkcję.	Używa bogatszego słownictwa w wypowiedziach. Wprowadza synonimy i	Buduje bardziej złożone konstrukcje gramatyczne. Tworzy zdania	Tworzy estetyczne i poprawne wypowiedzi, dbając o styl. Dobiera słownictwo do

				terminy dokładniejsze.	wielokrotnie złożone.	kontekstu i gatunku.
Tworzenie wypowiedzi	Nie tworzy spójnych wypowiedzi. Tekst jest chaotyczny i niespójny.	Formułuje krótkie, niespójne wypowiedzi. Nie rozwija wątków.	Tworzy proste wypowiedzi ustne i pisemne. Zachowuje podstawową spójność treści.	Buduje rozbudowane i spójne wypowiedzi. Stosuje akapity i łączy je logicznymi spójnikami.	Stosuje środki stylistyczne, aby wzbogacić wypowiedź. Dodaje porównania, epitety lub dialog.	Tworzy logiczne i twórcze wypowiedzi, wyrażając własne opinie. Krótkimi argumentami uzasadnia stanowisko.
Samokształcenie i postawy	Nie wykazuje zainteresowania nauką. Nie uczestniczy aktywnie w lekcjach.	Uczestniczy w zajęciach sporadycznie. Wymaga dodatkowej motywacji.	Podjęmuje systematyczne działania. Realizuje zadania na bieżąco.	Samodzielnie poszukuje informacji i analizuje je. Korzysta z wiarygodnych źródeł.	Rozwija zainteresowania humanistyczne. Uczestniczy w konkursach lub kołach.	Uczestniczy w kulturze, rozwija pasję czytelnictwa. Dzieli się wrażeniami z lektur.

Klasa VII

Obszar wymagań	1	2	3	4	5	6
-----------------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Kształcenie literackie i kulturowe	Nie rozumie treści utworu. Nie wskazuje głównego zagadnienia.	Wskazuje fragmenty tekstu bez ich analizy. Nie omawia ich funkcji w dziele.	Streszcza treść utworu. Zachowuje kolejność wydarzeń.	Wskazuje konteksty historyczne i kulturowe utworu. Łączy je z tematyką i przesłaniem.	Analizuje symbole i ich znaczenie. Wyjaśnia ich rolę w budowaniu sensu.	Interpretuje tekst, uwzględniając konteksty kulturowe i historyczne. Porównuje z innymi tekstami kultury.
Kształcenie językowe	Nie stosuje zasad języka. Popołnia liczne błędy i nie koryguje ich.	Zna zasady języka, lecz popołnia błędy. Rzadko weryfikuje poprawność.	Stosuje poprawnie podstawowe zasady językowe. Pisce krótkie formy bez rażących błędów.	Wzbogaca wypowiedzi o złożone formy językowe. Używa różnorodnych konstrukcji składniowych.	Stosuje świadomie różne środki stylistyczne. Dobiera je do celu wypowiedzi.	Tworzy teksty o bogatej formie, dbając o precyzję i poprawność. Zachowuje kompozycję gatunkową.
Tworzenie wypowiedzi	Nie podejmuje prób wypowiedzi. Nie tworzy tekstów na zadany temat.	Formułuje niespójne wypowiedzi. Pomija ważne elementy treści.	Tworzy krótkie wypowiedzi poprawne językowo. Zachowuje podstawowy sens.	Buduje dłuższe wypowiedzi ustne i pisemne. Układa tekst w logiczne akapity.	Stosuje różnorodne środki stylistyczne. Nada je wypowiedzi wyrazistość.	Tworzy twórcze, krytyczne i oryginalne wypowiedzi. Uzasadnia sądy przykładami i krótką argumentacją.
Samokształcenie i postawy	Nie przejawia aktywności. Nie	Biernie uczestniczy w zajęciach. Nie zgłasza	Podejmuje działania z pomocą źródeł. Korzysta z	Analizuje i selekcjonuje samodzielnie źródła. Ocena	Rozwija krytyczne myślenie i postawę	Aktywnie rozwija pasje humanistyczne. Uczestniczy w

	planuje pracy własnej.	wątpliwości ani pytań.	materiałów wskazanych przez nauczyciela.	wiarygodności staje się świadoma.	refleksyjną. Formułuje wnioski i krótkie rekomendacje.	wydarzeniach kulturalnych i projektach.
--	------------------------	------------------------	--	-----------------------------------	--	---

Klasa VIII

Obszar wymagań	1	2	3	4	5	6
Kształcenie literackie i kulturowe	Nie interpretuje tekstów. Nie wydobywa znaczeń ukrytych.	Wskazuje elementy treści, ale nie wyjaśnia ich znaczenia. Nie łączy szczegółów z całością.	Streszcza treść utworu w podstawowym zakresie. Oddaje sens fabuły bez komentarza.	Analizuje treści utworu, wskazując motywy i symbole. Łączy je z problematyką i przesłaniem.	Interpretuje tekst, odnosząc go do kontekstów społecznych i kulturowych. Uwzględnia realia epoki i tradycję literacką.	Ocenia tekst literacki, formułując własne sądy i uzasadniając je. Odwołuje się do argumentów z tekstu i wiedzy o literaturze.
Kształcenie językowe	Nie przestrzega zasad języka. Nie kontroluje poprawności i spójności.	Zna zasady językowe, lecz popełnia liczne błędy. Rzadko dokonuje autokorekty.	Stosuje poprawnie podstawowe zasady językowe. Tworzy krótkie formy bez rażących błędów.	Buduje spójne wypowiedzi, dbając o poprawność językową. Zachowuje poprawną interpunkcję i ortografię.	Stosuje różnorodne środki stylistyczne. Dobiera słownictwo i składnię do celu wypowiedzi.	Tworzy teksty twórcze i świadomie dostosowane do odbiorcy i sytuacji. Modyfikuje styl i formę

						adekwatnie do gatunku.
Tworzenie wypowiedzi	Nie tworzy wypowiedzi. Nie realizuje poleceń dotyczących pisania i mówienia.	Formułuje krótkie i niespójne wypowiedzi. Nie rozwija myśli ani argumentów.	Tworzy poprawne wypowiedzi na zadany temat. Utrzymuje podstawową logikę wywodu.	Buduje rozbudowane i logiczne wypowiedzi. Klarownie porządkuje argumenty i przykłady.	Stosuje środki językowe i stylistyczne, wyrażając własne opinie. Nadaje tekstom indywidualny styl.	Konstruuje oryginalne, twórcze wypowiedzi, krytycznie odnosząc się do treści i sytuacji komunikacyjnej. Dostosowuje formę do odbiorcy i celu.
Samokształcenie i postawy	Nie wykazuje zainteresowania nauką. Nie planuje i nie monitoruje pracy własnej.	Uczestniczy w zadaniach w minimalnym zakresie. Wykonuje je sporadycznie.	Realizuje podstawowe działania związane z nauką języka. Stara się pracować systematycznie.	Rozwija wiedzę, korzystając z różnych źródeł. Weryfikuje informacje w kilku materiałach.	Analizuje krytycznie informacje i rozwija umiejętności humanistyczne. Uzasadnia wybór źródeł i wniosków.	Poszerza pasję literackie i uczestniczy świadomie w kulturze. Inicjuje aktywności czytelnicze i kulturalne.